

Akademik Usulsüzlük: Öğretmen Adaylarının Görüşleri ve Deneyimleri

Academic Dishonesty: The Views and Experiences of Teacher Candidates

Muhammet ÖZDEN*, Döndü ÖZDEMİR ÖZDEN**, Baykal BİÇER**

Öz: Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük konusundaki görüş ve deneyimlerini belirlemektir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören 1119 öğretmen adayı üzerinde gerçekleştirilen araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen anket yoluyla toplanmıştır. Veriler frekans, yüzde ve aritmetik ortalama kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının yarıdan fazlası akademik usulsüzlüğün etik olmadığını (%59.2), engellenmesine yönelik önlemler alınması gerektiğini (%60.2) ve bu yönde bir davranış sergilediklerinde suçluluk duyduklarını (%53.5) belirtmiştir. Buna rağmen %95 oranında öğretmen adayının yükseköğretim hayatı boyunca akademik usulsüzlük içeren bir davranış sergilediği, sadece %7.1'inin öğretim elemanları tarafından uyarıldığı ve cezalandırıldığı görülmüştür. Öte yandan öğretmen adaylarının çoğunluğu akademik dürüstlüğü öğretilebileceğine (%55.9) ve öğretim elemanlarının ve gözetmenlerin tutumunun akademik usulsüzlük davranışlarında etkili olduğuna (%55.6) inanmaktadır. Öğretmen adaylarının sıklıkla gerçekleştirdikleri akademik usulsüzlük davranışları sınavlarda kopya çekme üzerine yoğunlaşmıştır. En sık gerçekleştirilen akademik usulsüzlük davranışları sınav sonrasında diğer sınıftaki öğrencilere sınavın içeriği hakkında bilgi vermek, bir başka öğrencinin sınav kâğıdına bakmasına izin vermek biçimindedir. Yüksek not alma isteği, içeriğin çok yoğun olması, dersi/konuyu anlayamama, yardıma gereksinim duyma, başarısız olma korkusu ve ailenin beklentilerine yanıt verme isteği, herkesin yaptığını bilmek ise öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük yapmalarında en fazla etkili olan nedenler olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akademik usulsüzlük, kopya çekme, intihal, öğretmen adayı

Abstract: The objective of the study is to determine the opinions and experiences of teacher candidates related with academic dishonesty. Descriptive survey model has been used in present study. The sample of this study consists of 1119 teacher candidates enrolled at Dumlupınar University. The data were collected through the survey developed by researchers and analyzed using descriptive statistical techniques. According to the study results, it was found that more than half of the teacher candidates considered academic dishonesty behaviors as unethical (%59.2) and felt guilty when they behaved in such way (53.5%). Also, teacher candidates indicated that preventive measures should be taken (60.2%). However, the study showed that 95% of the teacher candidates engaged in academic dishonesty behavior for at least one time during their higher education lives, and only 7.1% of the teacher candidates were warned or punished by their instructors. On the other hand, more than half of the teacher candidates stated that the attitudes of instructors and proctors had an impact on academic dishonesty behaviors (55.6%) and academic honesty may be learned (55.6%). The academic dishonesty behaviors of the teacher candidates mostly focused on cheating in exams, and the most frequent ones were informing the students of other classes about the content of an exam after it and letting another student look at one's exam paper. The major reasons for academic dishonesty were indicated as the

* Yrd.Doç.Dr., Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kütahya-Türkiye, e-posta: muhammetozden@gmail.com

** Yrd.Doç.Dr., Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kütahya-Türkiye, e-posta: donduozdemir@gmail.com

***Doç.Dr., Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kütahya-Türkiye, e-posta: baybicer@gmail.com

desire to get high marks, intense exam content, not being able to understand the lesson/subject, need for help, fear of failure and the desire to satisfy family expectations, and knowing that everybody does it.

Keywords: Academic dishonesty, cheating, plagiarism, teacher candidate

GİRİŞ

Akademik dürüstlük yükseköğretimin temel değerlerinden biri (Schmelkin, Gilbert, Spencer, Pincus ve Silva, 2008) olmasına rağmen akademik usulsüzlük yükseköğretime ek olarak tüm eğitim kademelerinde uzun yıllardır süregelen (Finn ve Frone, 2004; Lin ve Wen, 2007), oldukça yaygın (Bisping, Patron ve Roskelley, 2008; Jensen, Arnett, Feldman ve Cauffman, 2002) hatta salgın (Bernardi, Baca, Landers ve Witek, 2008; Hutton, 2006) olarak nitelendirilen bir sorundur. Pek çok araştırma ile bu durumun ortaya konulması akademik çevrelerde büyük bir endişeye neden olmuş (Park, 2003; Perry, 2010) ve sonuçta akademik usulsüzlük konusunun farklı boyutlarını içeren önemli ve gelişen bir alan yazın oluşmaya başlamıştır (Perry, 2010).

Yükseköğretimde akademik usulsüzlük, üniversitenin akademik dürüstlük yasasına aykırı olarak sergilenen fikri mülkiyet ihlali (Molnar, 2015) olarak tanımlanabilir. Daha basit bir tanımla öğrencilerin akademik çalışmalarını tamamlarken sergiledikleri etik olmayan tüm davranışları kapsayan şemsiye bir kavram olarak da (Christensen Hughes ve McCabe, 2006a; Özden ve Özdemir Özden, 2015) ifade edilebilir. Sınav sırasında izinsiz materyalleri kullanma, başka bir öğrenciye bakma, intihal, bireysel olarak hazırlanması gereken bir ödevde izinsiz işbirliği yapma (Christensen Hughes ve McCabe, 2006b), ödevleri başka öğrencilerle değiştirme, ödev satın alma, bir başkasının yerine sınava girme veya başkasından kendisi yerine sınava girmesini isteme (Underwood ve Szabo, 2003) gibi davranışlar akademik usulsüzlük kapsamında yer almaktadır. Ayrıca aşırı kaynakça gösterimi, ödevin içeriği hakkında yalan söyleme, kaynak uydurma, öğretim elemanının yanıltılması (Trost, 2009), geçerli bir neden olmaksızın bir sınava girmemek, bir dersin sınavına ilişkin diğer gruplardan bilgi almak, grup ödevlerinde üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmemek ve başka biri tarafından yapılan ödevi kendisi yapmış gibi teslim etmek (Alleyne ve Phillips, 2011) biçimindeki çeşitli davranışlar akademik usulsüzlük olarak değerlendirilmektedir. Akademik usulsüzlük olduğuna dair üzerinde fikir birliğine varılmış bu davranışlar yanında ödevini kopyalamak için birine izin verme, bir ödevi birden fazla derste kullanma, çalışmak için önceki sınavları kullanma gibi daha belirsiz akademik usulsüzlük davranışları da (Schmelkin ve diğerleri, 2008) mevcuttur. Buna göre akademik usulsüzlük davranışlarının yaygın olarak kopya çekme ve intihal bileşenlerini kapsamadığı söylenebilir.

Akademik usulsüzlüğün bir bileşeni olarak kopya, bireyin usulsüzce elde ettiği bilgi, belge ve materyali başarısız olmasını engelleyecek ya da başarılı olma amacına hizmet edecek biçimde kullanmasıdır (Çetin, 2007). Sınavda veya ödevlerde kopya olarak iki boyutta ele alınabilen bu akademik usulsüzlük biçimi, ödev hazırlarken onaylanmayan bir işbirliği yapmaktan bir eserin kaynakçanın değiştirilmesine, sınavda önceden hazırlanmış notlardan başka öğrencinin kâğıdına bakmaya çok çeşitli davranışları (Finn ve Frone, 2004) kapsamaktadır. İntihal ise, bir başkasının düşünce ve cümlelerini kaynak göstermeden kendi görüşleriymiş gibi sunmayı içeren yazınsal hırsızlıktır (Park, 2003). Alıntılarda ilgili kaynakları göstermeme ve kurallara uygun biçimde alıntı yapmaktan bütün paragrafları hatta çalışmayı kopyalamaya kadar varan çok geniş aralıktaki kasıtlı girişimler intihal olarak değerlendirilir. Öğrencinin kendi çalışmasını farklı derslerde dönüştürerek kullanması biçiminde olabileceği gibi daha geniş anlamıyla akademik ve ticari kaynakların bilinçli ya da bilinçsiz biçimde kullanılmasını da içermektedir (Evans, 2006; Park, 2003).

Sınav ve ödevlerde kopya çekilmesi, intihal ve diğer akademik usulsüzlük biçimlerinin üniversite öğrencileri arasında sıkça rastlanılan bir davranış olduğunu hatta giderek yaygınlaştığını ve arttığını gösteren pek çok çalışma bulunmaktadır. Örneğin Türkiye’de kopya çekmeye dönük yapılan kimi araştırmalar (Bozdoğan ve Öztürk, 2008; Çetin, 2007; Durmuşçelebi, 2011; Eraslan,

2011; Küçüktepe ve Küçüktepe, 2012; Selçuk, 1995; Seven ve Engin, 2008; Tayfun ve Yazıcıoğlu, 2008; Ünlü ve Eroğlu, 2012; Yangın ve Kahyaoğlu, 2009) üniversite öğrencileri arasında kopya çekme davranışının %80'lere (Eraslan, 2011; Yangın ve Kahyaoğlu, 2009) varan oranlarda sergilendiğini göstermektedir. Daha sınırlı düzeyde olan intihal ile ilgili araştırmalar (Eret ve Ok, 2014; Ersoy, 2014; Ersoy ve Özden, 2011; Ersoy ve Karaduman, 2010; Köse ve Arıkan, 2011; Orhan ve Günay, 2014; Yeşilyurt, 2014) incelendiğinde ise üniversite öğrencilerinin intihal yapma oranlarının %15 (Ersoy ve Karaduman, 2010; Ersoy, 2014) civarında olduğu görülmektedir. Öte yandan farklı ülkelerde yapılan diğer pek çok araştırma bulguları da yüksek akademik usulsüzlük oranlarını göstermektedir. Örneğin Lin ve Wen (2007) Tayvanlı üniversite öğrencilerinin %61.72'sinin yükseköğretim yaşantıları boyunca en az bir kez akademik usulsüzlük kapsamındaki bir davranışı sergilediğini belirlemiştir. Ledesma (2011) Koreli üniversite öğrencilerinin %21 ile %69 arasında değişen oranlarda bir kez veya daha fazla akademik usulsüzlük içeren bir davranışı gerçekleştirdiğini bulmuştur. McCabe, Butterfield ve Trevino (2006) Amerika Birleşik Devletleri'nde yaptıkları araştırmada lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin %56'sının ve lisans öğrencilerinin ise %47'sinin kopya çekme çektğini belirlemiştir. Ek olarak kimi karşılaştırmalı çalışmaların varlığından da söz edilebilir. Örneğin McCabe, Feghali ve Abdallah (2008) öğrenim hayatları boyunca Lübnanlı öğrencilerin %80'inin, Amerikalı öğrencilerin ise %54'ünün akademik usulsüzlükle ilgili bir davranış sergilediğini ortaya koymuştur. Lupton ve Chapman (2002), Amerikalı ve Rus üniversite öğrencileriyle yaptıkları araştırmada, Amerikalı üniversite öğrencilerinin %55'inin, Rus üniversite öğrencilerinin ise yaklaşık %64'ünün kopya çektiğini bulmuştur. Lupton, Chapman ve Weiss (2000) tarafından yapılan bir başka araştırmada ise Amerikalı üniversite öğrencilerin %55'inin, Polonyalı üniversite öğrencilerinin ise %84'ünün kopya çektiği belirlenmiştir.

Tüm dünyada belirlenen yüksek akademik usulsüzlük oranları araştırmacıları akademik usulsüzlükle ilişkili olan faktörleri belirlemeye yöneltmiş ve aslında akademik usulsüzlüğün çok çeşitli değişkenlerden etkilenen karmaşık bir davranış (McCabe ve Trevino, 1993) olduğu ortaya konmuştur. Buna göre yapılan araştırmalarda cinsiyet (Ahmadi, 2012; Arslantaş ve Acar, 2008; Çetin, 2007; Davis, Grover, Becker ve McGregor, 1992; Dodeen, 2012; Fisher ve Brunell, 2014; Keçeci, Bulduk, Oruç ve Çelik, 2011; Lin ve Wen, 2007; McCabe ve Trevino, 1997; Molnar ve Kletke, 2012; Murdock ve Anderman, 2006; Nonis ve Swift, 2001; Özden ve Özdemir Özden, 2015; Smyth ve Davis, 2003; Szabo ve Underwood, 2004; Whitley, Nelson ve Jones, 1999; Wei, Chesnut, Bernard-Brak ve Schmidt, 2014; Yang, Huang ve Chen, 2013), sınıf düzeyi/yaş (Brown ve Weible, 2006; Finn ve Frone, 2004; Jordan, 2001; Keçeci ve diğerleri, 2011; Lin ve Wen, 2007; Lupton ve diğerleri, 2000; Nonis ve Swift, 2001; Schmelkin ve diğerleri, 2008; Szabo ve Underwood, 2004), akademik başarı (Ahmadi, 2012; Brown ve Weible, 2006; Burrus, McGoldrick ve Schuhmann, 2007; Iyer ve Eastman, 2006; Olafson, Schraw, Nadelson, Nadelson ve Kehrwald, 2013; Schmelkin ve diğerleri, 2008) ve öğrenim görülen program (Akbulut, Uysal, Odabaşı ve Kuzu, 2008; Eret ve Ok, 2011; McCabe ve Trevino 1997; Park 2003) yaygın olarak çalışılan ve akademik usulsüzlükle ilişkilendirilen değişkenler olarak belirlenmiştir. Öte yandan kimi çalışmalarda akran ilişkileri/davranışları (Arslantaş ve Acar, 2008; Burrus ve diğerleri, 2007; Çetin, 2007; McCabe ve diğerleri, 2008; McCabe ve diğerleri, 2006; McCabe ve Trevino, 1993, 1997; Rettinger ve Kramer, 2009), öğreticinin tutumu (Hutton, 2006; Ersoy, 2015) gibi faktörlerinde akademik usulsüzlük üzerinde etkisi olduğu belirlenmiştir.

Alan yazında akademik usulsüzlüğe ilişkin yapılan araştırmalar değerlendirildiğinde genel olarak, akademik usulsüzlüğün sıklığı, türleri veya akademik usulsüzlüğü etkileyen nedenler ve değişkenler üzerine odaklanıldığı söylenebilir. Farklı boyutları aynı anda bütünsel olarak inceleyen araştırmalar ise sınırlıdır. Bu nedenle bu araştırma aynı örneklem grubunda akademik usulsüzlüğün farklı yönlerine ilişkin bütünsel bir betimleme yapması ve böylece daha somut ilişkilendirmelere olanak sağlaması açısından önemlidir. Ayrıca bir üniversite öğrencisi olarak öğretmen adaylarının

akademik usulsüzlük ilgili görüşlerini belirlemek, gerçekleştirdikleri akademik usulsüzlük davranışlarının neler olduğunu ve bu davranışların nedenlerini anlamak yükseköğretimde kronik hale gelen bu soruna yönelik etkili etik politikalar geliştirmek bakımından önem taşımaktadır. Öte yandan akademik dürüstlüğün etik bir değer olarak bireylere kazandırılmasında öğretmenlerin etkin rolü olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle erken yaşlarda başlayan ve diğer eğitim kademelerinde tutarlı biçimde ilerleyen politika ve uygulamalarla öğrencilerin akademik usulsüzlük davranışları engellenebilir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının ileriki mesleki yaşamlarında akademik dürüstlüğün kazandırılmasındaki bu rolü düşünüldüğünde hizmet öncesinde akademik usulsüzlüğe ilişkin kendi algı ve uygulamalarını belirlemek önem kazanmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı öğretmen adaylarının akademik usulsüzlüğe ilişkin görüş ve deneyimlerini betimlemek olarak belirlenmiştir. Bu genel amaç çerçevesinde araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Öğretmen adaylarının akademik usulsüzlüğe ilişkin görüşleri nedir?
- Öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük davranışlarını sergileme düzeyleri nedir?
- Öğretmen adaylarını akademik usulsüzlük yapmaya yönlendiren nedenler nedir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada betimsel tarama modeli (Karasar, 2008) kullanılmıştır. Bu modelin araştırmada kullanılmasına ilişkin üç temel gerekçe öne sürülebilir. İlk olarak, bilindiği gibi tarama modelleri ele alınan bir durumu, herhangi bir şekilde değiştirme ve etkileme çabası olmadan var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar (Karasar, 2008). Bu çerçevede araştırmada öğretmen adaylarının akademik usulsüzlükle olan var olan ilişkilerini her hangi bir şekilde etkileme olasılık ve çabasından uzak, en uygun biçimde betimleyebilmek için tarama modelinin en uygun araştırma yöntemi olduğu düşünülmüştür. İkincisi, öğretmen adaylarının katılımcı olarak gizliliğini sağlayarak verilerin anonim olarak elde edilmesini sağlamaktır. Böylece öğretmen adaylarının etik olmayan bir davranış olan akademik usulsüzlüğe ilişkin görüş ve deneyimleri hakkında samimi yanıtlar vermeleri amaçlanmıştır. Üçüncüsü ise çok sayıda katılımcıya ulaşarak, ele alınan konunun niceliksel olarak betimlenmesini kolaylaştırmaktır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın genel evrenini, Türkiye'deki Eğitim Fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini ise, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmuştur. Bununla birlikte ilgili üniversitede verilerin toplandığı eğitim-öğretim yılında aktif olarak öğrencisi bulunan programlar Sosyal Bilgiler, Sınıf, Fen Bilgisi ve Okul Öncesi ve Türkçe Öğretmenliği programlarıdır. Bu nedenle söz konusu üniversitenin ilgili anabilim dallarında öğrenim gören öğretmen adayları araştırmaya dâhil edilmiştir. Öğretmen adaylarının tümüne ulaşmanın olanaklı olması nedeniyle örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Bu kapsamda anketin 1180 öğretmen adayı tarafından doldurulması sağlanmış ancak eksik doldurulan ve samimi yanıt verilmediğine karar verilen 61 anket araştırmadan çıkarılmıştır. Sonuç olarak Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 1119 öğretmen adayından elde edilen veriler analize tabi tutulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %66.8'ini kadınlar, %33.2'sini erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların %30.7'si Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, %22.7'si Sınıf Öğretmenliği, %20.7'si Okul Öncesi Öğretmenliği, %9.6'sı Türkçe Öğretmenliği, %16.3'ü ise Fen Bilgisi Öğretmenliği programında öğrenim görmekte olup, %32.1'i 1. sınıf, %33.4'ü 2. sınıf, %21.4'ü 3. sınıf, %12.6'sı ise 4. sınıf öğrencisidir. Öğretmen adaylarının %0.4'ü öğrenim gördüğü sınıfı belirtmemişlerdir. Akademik başarı açısından, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %4.1'i 1.99 ve altı, %63.4'ü

2.00-2.99 arası, %32.2'si ise 3.00-4.00 arası not ortalamasına sahiptir. Öğretmen adaylarının %0.3'ü ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen anket yoluyla toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan bu anketi hazırlamak amacıyla öncelikle ilgili alanyazın taranmıştır. Alanyazın taramasına göre araştırmada akademik usulsüzlüğün işlevsel tanımı, bir üniversite öğrencisinin akademik çalışmaları olarak kabul edilebilecek projelerde/ödevlerde intihal yapma ile sınavlarda ve ev ödevlerinde kopya çekme gibi davranışları içeren, kasıtlı veya kasıtsız etik olmayan davranışlar olarak kabul edilmiştir. Anket maddeleri bu işlevsel tanımla uyumlu olacak biçimde yapılandırılmıştır. Bu çerçevede, akademik usulsüzlüğe ilişkin görüşler, akademik usulsüzlük davranışları ve akademik usulsüzlük davranışlarının nedenleri biçimindeki üç temel grup altında madde havuzları oluşturulmuştur. Ardından söz konusu maddeler araştırmacılar tarafından biçim ve içerik yönünden değerlendirilmiş, araştırma sorularını yanıtlamaya hizmet etmeyen, anlaşılır olmayan, konuya özgü olmayan ve binişik maddeler çıkarılmış ve taslak bir anket formu oluşturulmuştur.

Geçerlik çalışmaları kapsamında taslak anket uzman görüşlerine sunulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda araştırma amaçlarına uygun olmayan, akademik usulsüzlükle ilişkili olmadığı düşünülen ya da katılımcıları yönlendirebilecek ve sosyal beğeniye hizmet edebilecek maddeler gözden geçirilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılarak veri toplamaya uygun hale getirilmiştir. Anket, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 40 öğretmen adayına uygulanarak ön denemeye tabi tutulmuştur. Ön deneme sonucu anketin güvenilirliğine ilişkin olarak Cronbach Alfa değerleri akademik usulsüzlüğe ilişkin görüşler için .80, akademik usulsüzlük davranışları için .89 ve akademik usulsüzlüğün nedenleri için ise .91 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket öğretmen adaylarının kendi beyanlarına dayalı olarak akademik usulsüzlük hakkındaki algı, yaklaşım ve deneyimlerini belirlemeyi amaçlayan dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğretmen adaylarının kişisel bilgileri ile akademik usulsüzlük yapma ve ilgili davranışlarının uyarılması veya cezalandırılması durumunu belirlemeye dönük beş soruya yer verilmiştir. İkinci bölümde öğretmen adaylarının akademik usulsüzlüğe ilişkin görüşlerini belirlemeye dönük on iki maddeye yer verilmiştir. Öğretmen adayları anketin bu bölümündeki maddelere “kesinlikle katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” seçeneklerinden birini işaretleyerek yanıt vermiştir. Üçüncü bölümde öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük kapsamında değerlendirilen davranışları gerçekleştirme sıklıklarını belirlemeye yönelik yirmi üç maddeye yer verilmiştir. Öğretmen adayları anketin bu bölümündeki maddelere “hiçbir zaman”, “nadiren”, “ara sıra”, “genellikle” ve “her zaman” seçeneklerinden birini işaretleyerek yanıt vermiştir. Dördüncü bölümde ise öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük davranışlarının nedenlerini belirlemeye yönelik on dokuz maddeye yer verilmiştir. Öğretmen adayları anketin bu bölümündeki maddelere “kesinlikle etkili değil”, “etkili değil”, “kararsızım”, “etkili” ve “kesinlikle etkili” seçeneklerinden birini işaretleyerek yanıt vermiştir.

Anketler öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri programlarında yer alan olağan ders saatlerinde dersin öğretim üyesinden izin alınarak ders öncesi uygulanmıştır. Bilindiği üzere akademik usulsüzlük üniversite yönetmelikleri tarafından yasaklanan, cezai yaptırımları olan ve etik olarak onaylanmayan davranışları içermektedir. Dolayısıyla hassas bir konu olması ve öğretmen adaylarının samimi yanıt vermesinin araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği için önemli olmasından dolayı katılımcılara “kimliklerinin ve verdikleri yanıtların anonim olacağı ve gizliliklerinin korunacağı” bilgisine yazılı olarak anket formunda yer verilmiş ve bu bilgi uygulama öncesinde sözlü olarak da tekrarlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için frekans, yüzde ve aritmetik ortalamadan faydalanılmıştır. Verilerin analizine dönük yapılan tüm işlemlerde SPSS paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR**Öğretmen Adaylarının Akademik Usulsüzlüğe İlişkin Görüşleri**

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının akademik usulsüzlüğe ilişkin algı ve yaklaşımlarını belirlemeye dönük akademik usulsüzlüğe ilişkin kimi ifadeler oluşturulmuş ve öğretmen adaylarına bu ifadelere katılıp katılmadıkları sorulmuştur. Öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük hakkındaki bu maddelere verdikleri yanıtlar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Akademik Usulsüzlüğe İlişkin Görüşleri

Maddeler		Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
		katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	katılıyorum
1. Akademik usulsüzlükle ilgili eğitim alsam bile daha önceki davranışlarımı sürdürürüm.	<i>f</i>	468	341	212	66	32
	<i>%</i>	41.8	30.5	18.9	5.9	2.9
2. Cezalandırılacağımlı bilsem de akademik usulsüzlük içeren davranışları yapmaya devam ederim.	<i>f</i>	590	282	150	61	36
	<i>%</i>	52.7	25.2	13.4	5.5	3.2
3. Akademik usulsüzlük konusunda öğrencilere bilgi verilirse bu türdeki davranışların önleneceğini düşünüyorum.	<i>f</i>	159	230	307	284	139
	<i>%</i>	14.2	20.6	27.4	25.4	12.4
4. Akademik usulsüzlük yaptığı saptanan öğrenci kesinlikle cezalandırılmalıdır.	<i>f</i>	112	179	359	253	216
	<i>%</i>	10.0	16.0	32.1	22.6	19.3
5. Akademik usulsüzlüğü engellemeye yönelik uygulamalar yaşama geçirilmelidir.	<i>f</i>	56	71	319	454	219
	<i>%</i>	5.0	6.3	28.5	40.6	19.6
6. Akademik dürüstlüğün öğrencilere öğretilebileceğini düşünüyorum.	<i>f</i>	58	116	319	428	198
	<i>%</i>	5.2	10.4	28.5	38.2	17.7
7. Akademik usulsüzlük öğrenciler arasında yaygın bir davranıştır.	<i>f</i>	51	87	355	422	204
	<i>%</i>	4.6	7.8	31.7	37.7	18.2
8. Akademik usulsüzlüğün etik olmayan bir davranış olduğuna inanıyorum.	<i>f</i>	57	94	305	391	272
	<i>%</i>	5.1	8.4	27.3	34.9	24.3
9. Akademik usulsüzlük içeren bir davranış sergilersem suçluluk hissederim.	<i>f</i>	82	116	322	329	270
	<i>%</i>	7.3	10.4	28.8	29.4	24.1
10. Öğrencilik yaşamında akademik usulsüzlük yapan kişilerin mesleki yaşamlarında da usulsüzlük yapabileceğini düşünüyorum.	<i>f</i>	111	153	348	277	230
	<i>%</i>	9.9	13.7	31.1	24.8	20.6
11. Gözetmenin ya da öğretim üyesinin tutumu akademik usulsüzlükle ilgili davranış eğilimlerimi etkiler.	<i>f</i>	61	101	335	390	232
	<i>%</i>	5.5	9.0	29.9	34.9	20.7
12. Akademik usulsüzlükle ilgili davranışların önlenebileceğine inanmıyorum.	<i>f</i>	226	298	332	192	71
	<i>%</i>	20.2	26.6	29.7	17.2	6.3

Tablo 1’e göre öğretmen adayları en fazla *cezalandırılacağımlı bilsem de akademik usulsüzlük içeren davranışları yapmaya devam ederim* (%77.9) ve *akademik usulsüzlükle ilgili eğitim alsam bile daha önceki davranışlarımı sürdürürüm* (%72.3) maddelerine katılım göstermemektedirler. Diğer açıdan bakıldığında bu ifadeler aynı zamanda öğretmen adaylarının en az katılım gösterdiği maddelerdir. Buna göre öğretmen adaylarının yaklaşık dörtte üçünün cezalandırılacağından emin olsa bu davranışları sergilemeyeceği ve eğitim alsa bu davranışları

sürdürme eğilimin azalacağı görüşünde olduğu da söylenebilir. Öte yandan öğretmen adaylarının yarıya yakınının (%46.8) *akademik usulsüzlükle ilgili davranışların önlenebileceğine inanmıyorum* maddesine katılmadığı, %23.5'inin ise katıldığı görülmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının önemli bir bölümünün akademik usulsüzlük davranışlarının önlenebileceğine ilişkin olumlu bakış açısına sahipken neredeyse dörtte biri gibi azımsanmayacak bir oranın akademik usulsüzlük davranışlarının önlenebileceğini düşünmediği söylenebilir. Benzer şekilde yine önemli oranda (%26) öğretmen adayı *akademik usulsüzlük yaptığı saptanan öğrenci kesinlikle cezalandırılmalıdır* maddesine katılmadığını belirtmiş fakat yine çoğunluk öğretmen adayı (%41.9) katıldığını ifade etmiştir. Öğrencilik yaşamında akademik usulsüzlük yapan kişilerin mesleki yaşamlarında da usulsüzlük yapabileceğini düşünen öğretmen adaylarının oranı ise %45.4'tür. Bununla birlikte öğretmen adaylarının %23.6'sı bu görüşe katılmamaktadır. *Akademik usulsüzlük konusunda öğrencilere bilgi verilirse bu türdeki davranışların önleneceğini düşünüyorum* maddesine bakıldığında ise *katılmıyorum* (%34.8) ve *katılıyorum* (%37.8) seçeneğini işaretleyen öğretmen adaylarının oranlarının benzer olduğu görülmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının bir kısmının akademik usulsüzlük davranışlarının önlenmesinde bu davranışlar hakkında bilgi verilmesini yeterli gördüğü, bir kısmının ise yeterli görmediği düşünülebilir. Ayrıca bu maddeye yönelik yüksek kararsızlık oranı da (%27.4) mevcuttur.

Tablo 1 incelendiğinde yüksek kararsızlık oranlarının var olduğu da görülmektedir. Çoğu maddeye verilen yanıtlardaki bu yüksek kararsızlık oranları düşündürücüdür. Bu kapsamda öğretmen adayları en fazla, *akademik usulsüzlük yaptığı saptanan öğrenci kesinlikle cezalandırılmalıdır* (%32.1), *akademik usulsüzlük öğrenciler arasında yaygın bir davranıştır* (%31.7) ve *öğrencilik yaşamında akademik usulsüzlük yapan kişilerin mesleki yaşamlarında da usulsüzlük yapabileceğini düşünüyorum* (%31.1) maddelerinde kararsız kalmıştır. Bu maddeleri ise *gözetmenin ya da öğretim üyesinin tutumu akademik usulsüzlükle ilgili davranış eğilimlerimi etkiler* (%29.9), *akademik usulsüzlükle ilgili davranışların önlenebileceğine inanmıyorum* (%29.7), *akademik usulsüzlük içeren bir davranış sergilersem suçluluk hissedirim* (%28.8), *akademik dürüstlüğü öğrencilere öğretilebileceğini düşünüyorum* (28.5), *akademik usulsüzlüğün etik olmayan bir davranış olduğuna inanıyorum* (%27.3) maddeleri takip etmektedir. Konunun hassasiyeti, öğrenciler arasındaki yaygınlığı ve diğer araştırmalar ve bu araştırmanın tartışmasında da görülebileceği gibi kimi zaman çelişkili yapısının bu kararsızlık oranlarının yüksekliğinde rol oynamış olabileceği düşünülebilir.

Öğretmen Adaylarının Akademik Usulsüzlük Davranışlarını Gerçekleştirme Düzeyleri

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının sergiledikleri akademik usulsüzlük davranışları ve bunları sergileme düzeyini betimleyebilmek için, öncelikle öğretmen adaylarına yükseköğretim yaşantılarında hiç kopya çekme veya intihal davranışında bulunup bulunmadıkları sorulmuştur. Ardından öğretmen adaylarından araştırmacılar tarafından alan yazına dayalı olarak belirlenen akademik usulsüzlük kapsamında değerlendirilebilecek kimi davranışları hangi sıklıkta gerçekleştirdiklerini belirtmeleri istenmiştir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının %50.3'ü yükseköğretim yaşantılarında kopya çekme veya intihal davranışında bulduklarını beyan etmişlerdir. Ancak daha sonra listelenen akademik usulsüzlük kapsamında değerlendirilebilecek davranışların gerçekleştirilme sıklığına ilişkin verilen yanıtlar incelendiğinde öğretmen adaylarının %95'inin bu kapsamda değerlendirilebilecek en az bir davranışı gerçekleştirdiği görülmüştür. Öte yandan üniversite yaşantılarında kopya çekme veya intihal davranışında bulduklarını beyan eden öğretmen adaylarından yalnız %7.1'i yükseköğretim yaşantısı boyunca akademik usulsüzlük gerekçesiyle uyarıldığını veya hakkında işlem yapıldığını ifade etmiştir. Öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük davranışını gerçekleştirme sıklıkları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Akademik Usulsüzlük Davranışları

Akademik Usulsüzlük Davranışları		Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Genellikle	Her zaman	\bar{X}
1. Kopya çekebilmek için sınavın sonuna kadar oyalandım.	<i>f</i> %	600 53.6	298 26.6	156 14.1	49 4.4	14 1.3	1.73
2. Sınavdan önce hazırlanan notlardan kopya çektim.	<i>f</i> %	780 69.7	228 20.4	81 7.2	25 2.2	5 0.4	1.43
3. Bir başka öğrencinin sınav kâğıdına bakarak kopya çektim.	<i>f</i> %	517 46.2	348 31.1	189 16.9	54 4.8	11 1.0	1.83
4. Başka bir öğrencinin ödevini, <i>o öğrencinin bilgisi kapsamında</i> kendim yapmış gibi teslim ettim.	<i>f</i> %	892 79.7	130 11.6	76 6.8	15 1.3	6 0.5	1.31
5. Başka bir öğrencinin ödevini, <i>o öğrencinin bilgisi olmadan</i> kendim yapmış gibi teslim ettim.	<i>f</i> %	1020 91.2	54 4.8	27 2.4	15 1.3	3 0.3	1.15
6. İnternette ödev satın aldım.	<i>f</i> %	784 70.1	161 14.4	125 11.2	39 3.5	10 0.9	1.51
7. Ödev sattım.	<i>f</i> %	1051 93.9	29 2.6	31 2.8	5 0.4	3 0.3	1.11
8. Sınav öncesi sınav sorularına ulaşmaya çalıştım.	<i>f</i> %	738 66.0	202 18.1	110 9.8	47 4.2	22 2.0	1.58
9. Bir başkasının çalışmasını kısmen ya da olduğu gibi kopyaladım.	<i>f</i> %	570 50.9	346 30.9	160 14.3	35 3.1	8 0.7	1.72
10. Sınavda başka bir öğrencinin kopya çekmesine yardım ettim.	<i>f</i> %	432 38.6	348 31.1	256 22.9	70 6.3	13 1.2	2.00
11. Bir başka öğrencinin sınav kâğıdına bakmasına izin verdim.	<i>f</i> %	284 25.4	371 33.2	307 27.4	122 10.9	35 3.1	2.33
12. Sınavdan çıkınca diğer sınıftaki öğrencilere sınavın içeriği hakkında bilgi verdim.	<i>f</i> %	398 35.6	281 25.1	259 23.1	130 11.6	51 4.6	2.24
13. Sınavdan çıkan öğrencilerden sınavın içeriği hakkında bilgi aldıktan sonra sınava girdim.	<i>f</i> %	472 42.2	325 29.0	204 18.2	95 8.5	23 2.1	1.99
14. Kaynak belirtmeden bir konudaki görüşleri kendiminmiş gibi yazdım.	<i>f</i> %	675 60.3	289 25.8	119 10.6	28 2.5	8 0.7	1.57
15. Ödevi/Projeyi başkalarıyla hazırlayıp kendim yapmış gibi sundum.	<i>f</i> %	764 68.3	228 20.4	86 7.7	35 3.1	6 0.5	1.47
16. Ödevin kaynakçasına kullanmadığım kaynakları yazdım.	<i>f</i> %	562 50.2	316 28.2	135 12.1	68 6.1	38 3.4	1.84
17. Grup ödevindeki bireysel sorumluluklarımı yerine getirmedim.	<i>f</i> %	772 69.0	220 19.7	70 6.3	33 2.9	24 2.1	1.50
18. Başka bir öğrenci için ödev hazırladım.	<i>f</i> %	613 54.8	301 26.9	154 13.8	41 3.7	10 0.9	1.69
19. Projeyi/ödevi zamanında vermemek için bahane uydurdum.	<i>f</i> %	729 65.1	258 23.1	94 8.4	29 2.6	9 0.8	1.51
20. Cep telefonu, hesap makinesi gibi araçlarla kopya çektim.	<i>f</i> %	980 87.6	79 7.1	39 3.5	6 0.5	15 1.3	1.21
21. Başka bir öğrencinin kendi ödevimi kopyalamasına izin verdim.	<i>f</i> %	579 51.7	329 29.4	148 13.2	46 4.1	17 1.5	1.74
22. Aynı ödevi/projeyi farklı öğretim elemanlarına teslim ettim.	<i>f</i> %	958 85.6	106 9.5	35 3.1	12 1.1	8 0.7	1.22
23. Yerime başkasını sınava soktum.	<i>f</i> %	1087 97.1	15 1.3	10 0.9	3 0.3	4 0.4	1.05

Tablo 2 genel olarak incelendiğinde araştırmacılar tarafından belirlenen tüm akademik usulsüzlük davranışlarının öğretmen adayları tarafından az veya çok çeşitli düzeylerde sergilendiği görülmektedir. Bununla birlikte belirlenen her akademik usulsüzlük davranışının gerçekleştirilme sıklığına ilişkin yanıtların aritmetik ortalamaları incelendiğinde kendi beyanlarına göre öğretmen adaylarının söz konusu davranışları düşük sıklıkta gerçekleştirdikleri söylenebilir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının beyanlarına göre en sık gerçekleştirilen akademik usulsüzlük davranışları, *bir başka öğrencinin sınav kâğıdına bakmasına izin vermek* (2.33), *sınavdan çıkınca diğer sınıftaki öğrencilere sınavın içeriği hakkında bilgi vermek* (2.24) biçimindedir. Bu davranışları, *sınavda başka bir öğrencinin kopya çekmesine yardım etmek* (2.00) ve *sınavdan çıkan öğrencilerden sınavın içeriği hakkında bilgi aldıktan sonra sınava girmek* (1.99) takip etmektedir. Öğretmen adaylarının en az gerçekleştirdiği akademik usulsüzlük davranışları ise *yerine başkasını sınava sokmak* (1.05), *ödev satmak* (1.11), *başka bir öğrencinin ödevini, o öğrencinin bilgisi olmadan kendisi yapmış gibi teslim etmek* (1.15), *cep telefonu, hesap makinesi gibi araçlarla kopya çekmek* (1.21) ve *aynı ödevi/projeyi farklı öğretim elemanlarına teslim etmek* (1.22) biçimindedir.

Öğretmen Adaylarının Akademik Usulsüzlük Davranışlarının Nedenleri

Araştırma amaçları doğrultusunda öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük yapmalarında etkili olan nedenleri betimlemek için araştırmacılar tarafından alan yazına dayalı olarak akademik usulsüzlük yapmaya yönlendiren olası nedenler belirlenmiş ve öğretmen adaylarından sergiledikleri akademik usulsüzlük davranışlarında bu nedenlerin hangi düzeyde etkili olduğunu belirtmeleri istenmiştir. Söz konusu maddelere verilen yanıtlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3 genel olarak incelendiğinde öğretmen adaylarının beyanlarına göre, araştırmacılar tarafından listelenen tüm nedenlerin akademik usulsüzlük davranışlarının sergilenmesinde farklı düzeylerde etkili olduğu görülmektedir. En az %6.5, en çok ise %60.3 oranında öğretmen adayı bu nedenlerin akademik usulsüzlük yapmalarında etkili olduğuna ilişkin görüş bildirmiştir. Tüm öğretmen adaylarının görüşleri akademik ortalama açısından incelendiğinde ise akademik usulsüzlük yapılmasında en çok etkili olan nedenlerin *yüksek not alma isteği* (3.41) ve *içeriğin çok yoğun olması* (3.38) olduğu söylenebilir. Diğer önemli nedenler ise *dersi/konuyu anlayamamak* (3.32), *başarısız olma korkusu* (3.28), *yardıma gereksinim duymak* (3.25), *ailenin beklentilerine yanıt verme isteği* (3.21), *herkesin yaptığını bilmek* (3.17) olarak sıralanabilir. Aynı zamanda yarıdan fazla öğretmen adayı tarafından bu faktörlerin akademik usulsüzlükte etkili olduğu belirtilmiştir. Bunun yanında *hastalık gibi kontrol dışında gelişen durumlar* (%50.6), *yeterli zamanın olması ama çalışmamak* (%47.3), *yakalananların cezalandırılmaması* (%41.3) ve *öğretim elemanının umursamaması* (%40.8) gibi faktörlerde önemli oranda öğretmen adayı tarafından akademik usulsüzlüğü etkileyen bir faktör olarak ifade edilmiştir. Akademik ortalamalara göre öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük yapmalarında en az etkili olan nedenlerin ise *arkadaş edinmek* (1.71), *heyecan isteği* (2.01) ve *meydan okuma* (2.02) olduğu söylenebilir. En az %6.5, en çok %13.6 oranındaki öğretmen adayı bu faktörlerin akademik usulsüzlük davranışlarında etkili olduğunu belirtmiş, en az %72.1, en çok %81.9 oranında öğretmen adayı ise etkili olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Akademik Usulsüzlük Davranışlarının Nedenleri

Nedenler		Kesinlikle etkili değil	Etkili değil	Kararsızım	Etkili	Kesinlikle etkili	\bar{x}
1. Herkesin yaptığını bilmek	<i>f</i>	226	147	156	395	195	3.17
	<i>%</i>	20.2	13.1	13.9	35.3	17.4	
2. Akademik usulsüzlüğün içeriği konusunda bilgi sahibi olmamak	<i>f</i>	230	215	197	369	108	2.92
	<i>%</i>	20.6	19.2	17.6	33.0	9.7	
3. Dersi/konuyu anlayamamak	<i>f</i>	173	129	152	501	164	3.32
	<i>%</i>	15.5	11.5	13.6	44.8	14.7	
4. Yardıma gereksinim duymak	<i>f</i>	174	134	171	523	117	3.25
	<i>%</i>	15.5	12.0	15.3	46.7	10.5	
5. Kontrolüm dışında gelişen durumlar (Hastalık gibi)	<i>f</i>	222	174	157	416	150	3.09
	<i>%</i>	19.9	15.5	14.0	37.2	13.4	
6. Akran baskısı	<i>f</i>	319	280	192	265	63	2.53
	<i>%</i>	28.5	25.0	17.1	23.7	5.6	
7. Çalışmak için yeterli zaman olmaması	<i>f</i>	264	234	182	334	105	2.81
	<i>%</i>	23.6	20.9	16.3	29.8	9.4	
8. Yeterli zamanın olması ancak çalışmamak	<i>f</i>	237	185	167	355	175	3.04
	<i>%</i>	21.2	16.5	14.9	31.7	15.6	
9. Yakalananların cezalandırılmaması	<i>f</i>	246	212	199	276	186	2.95
	<i>%</i>	22.0	18.9	17.8	24.7	16.6	
10. Başarısız olma korkusu	<i>f</i>	191	138	154	441	195	3.28
	<i>%</i>	17.1	12.3	13.8	39.4	17.4	
11. Ailenin beklentilerine yanıt verme isteği	<i>f</i>	198	172	155	390	204	3.21
	<i>%</i>	17.7	15.4	13.9	34.9	18.2	
12. İçeriğin çok yoğun olması	<i>f</i>	164	122	184	418	231	3.38
	<i>%</i>	14.7	10.9	16.4	37.4	20.6	
13. Yakalanmayacağına yönelik inanç	<i>f</i>	238	224	236	298	123	2.86
	<i>%</i>	21.3	20.0	21.0	26.6	11.0	
14. Yüksek not alma isteği	<i>f</i>	168	143	133	416	259	3.41
	<i>%</i>	15.0	12.8	11.9	37.2	23.1	
15. Öğretim elemanının yetersizliği	<i>f</i>	254	259	255	251	131	2.77
	<i>%</i>	22.7	23.1	20.1	22.4	11.7	
16. Öğretim elemanının umursamaması	<i>f</i>	260	221	181	297	160	2.89
	<i>%</i>	23.2	19.7	16.2	26.5	14.3	
17. Meydan okuma	<i>f</i>	472	335	176	93	43	2.02
	<i>%</i>	42.2	29.9	15.7	8.3	3.8	
18. Heyecan isteği	<i>f</i>	503	304	160	103	49	2.01
	<i>%</i>	45.0	27.2	14.3	9.2	4.4	
19. Arkadaş edinmek	<i>f</i>	617	300	129	55	18	1.71
	<i>%</i>	55.1	26.8	11.5	4.9	1.6	

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının akademik usulsüzlüğe ilişkin görüşlerini, akademik usulsüzlük içeren davranışları sergileme düzeylerini ve bu davranışları yapma nedenlerini bütünsel olarak belirlemeyi amaçlayan bu araştırma, akademik usulsüzlük için alınabilecek önlemlere ilişkin önemli sonuçlar ortaya koymuştur. Bu kapsamda öncelikle öğretmen adaylarının yarısından fazlasının akademik usulsüzlüğün etik olmayan bir davranış olduğunu (%59.2), önlenmesine dönük uygulamalar yaşama

geçirilmesi gerektiğini (%60.2) düşündükleri ve bu yönde bir davranış sergilediklerinde suçluluk hissettikleri (%53.5) belirlenmiştir. Buna karşın %50.3'ünün akademik usulsüzlük olarak nitelendirilebilecek bir davranışta bulduklarını beyan ettikleri görülmüştür. Yapılan diğer araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Örneğin Arslantaş ve Acar (2008) öğrencilerin %79'unun kopya çekmenin etik olmayan bir davranış olduğunu düşünmesine karşın %59'unun üniversite yaşantılarında kopya çektiğini belirlemiştir. Davis ve diğerleri (1992) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin %90'u kopya çekmenin yanlış olduğunu, öğretim elemanlarının sınavlarda kopya çekilmesini önlemesi gerektiğini söylemesine rağmen, %76'sı lise ve üniversite yaşantısında veya her ikisinde de kopya çektiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Smyth ve Davis (2003) tarafından yapılan araştırmada da üniversite öğrencilerinin %92,2'si kopya çekmeyi etik bulmadığını belirtmiş ancak %45,6'sı kopya çektiklerini ifade etmiştir. Birbirini destekleyen tüm bu araştırma sonuçları öğrencilerin etik olmadığını farkında olmasına rağmen akademik usulsüzlük yapmaya devam ettiğini göstermektedir. Buna göre öğrencileri akademik usulsüzlüğe yönlendiren nedenlerin etik inançlarından daha baskın olduğu veya eğitim kademelerinde öğrencilere verilen etik bilincin yetersiz olduğu düşünülebilir.

Öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük yapma durumlarına ilişkin kendi beyanlarının yanında araştırmacılar tarafından belirlenen akademik usulsüzlük davranışlarının gerçekleştirilme sıklığına yönelik verilen yanıtlar incelendiğinde öğretmen adaylarının aslında %95'inin yükseköğretim hayatı boyunca en az bir akademik usulsüzlük niteliği taşıyan davranışı sergilediği görülmüştür. Öğretmen adaylarına doğrudan intihal ve kopya çekme davranışında bulunup bulunmadıkları sorulduğunda alınan evet yanıtlarının oranıyla (%50.3), söz konusu akademik usulsüzlük davranışları listelendiğinde karşılaşılan oranlar (%95) arasındaki fark ilgi çekicidir. Ancak bu farktan yola çıkarak öğretmen adaylarının akademik usulsüzlüğün ne olduğuna dair yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve sergiledikleri bazı davranışların akademik usulsüzlük olduğunun farkında olmadıkları da düşünülebilir. Nitekim araştırmalarında benzer sonuçlara ulaşan Burrus ve diğerleri (2007) öğrencilerin kopya çekmeye yönelik beyanlarının kopya çekme tanımının verilmesinden önce ve sonra farklılaştığını ve kopya tanımının yapılmasından önce beyan edilen kopya çekme oranlarının tanımın yapılmasından sonra arttığını tespit etmiştir. Bununla birlikte bu araştırmada ulaşılan her iki oranda öğretmen adayları arasında yüksek akademik usulsüzlük davranışı sergilime eğiliminin varlığının göstergesi olarak görülebilir. Benzer şekilde üniversite öğrencilerinin kendi beyanlarına dayanan diğer pek çok araştırmada üniversite öğrencilerinin %14'ten (Mastin, Peszka ve Lilly, 2009) %100'e (Preiss, Klein, Levenburg ve Nohavova, 2013) varan oranlarda kopya, intihal veya diğer akademik usulsüzlük biçimlerini içeren davranışları sergiledikleri belirlenmiştir. Söz konusu oranlar bu alanda çalışan araştırmacıların yükseköğretimde akademik usulsüzlüğün yaygın ve önem taşıyan bir sorun olduğu öngörüsünü onaylamaktadır. Nitekim bu araştırma bulgularına göre de doğrudan bu davranışların gözlemcisi olan öğretmen adaylarının %60'ı akademik usulsüzlüğün yaygın olduğuna inanmaktadır.

Araştırmada ortaya çıkan yüksek akademik usulsüzlük oranına rağmen öğretmen adaylarının çok azının (%7.1) öğretim elemanları tarafından uyarıldığı veya cezalandırıldığı belirlenmiştir. Oysaki araştırmanın bir diğer bulgusuna göre öğretmen adaylarının çok büyük bir çoğunluğu (%77.9) cezalandırılacağını bilsem de akademik usulsüzlük içeren davranışları yapmaya devam ederim görüşüne katılmadıklarını belirtmişlerdir. Başka bir deyişle cezalandırılacağını bilmek öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük davranışlarını bırakmasında etkili bir motivasyondur. Öte yandan akademik usulsüzlüğe ilişkin algılara yönelik bir diğer bulguya göre önemli oranda kararsız (%32.1) olmasına rağmen çoğunluk öğretmen adayı (%41.9) akademik usulsüzlük davranışlarının cezalandırılması gerektiğine katılmıştır. Bunlara ek olarak akademik usulsüzlük nedenlerine ilişkin araştırma bulgularının da gösterdiği gibi çok sayıda öğretmen adayı (%41.3) yakalananların cezalandırılmamasının akademik usulsüzlük davranışlarında etkili olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla araştırma içerisindeki birbirini destekleyen bu bulgular akademik

usulsüzlük davranışlarına istikrarlı ve etkili yaptırımlar uygulanmamasının bu davranışların sürekliliğine hizmet ettiğini göstermektedir. Diğer bazı araştırma bulguları da bu çıkarımı desteklemektedir. Örneğin Topçu ve Uzundumlu (2011) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin bir taraftan bireysel ya da grupça gerçekleştirdikleri ve herhangi bir cezai yaptırım ile karşılaşmadıkları kopya çekme eylemlerinin etkisi altında kalarak, dışsal, pozitif bir motivasyon kaynağı ile kopyaya yöneldikleri, diğer taraftan da sınavlarda kopya çekerek yüksek puanlar alan öğrencilerin tutum ve davranışlarını engelleyici kural ve yönetmeliklerin uygulanmaması ve kopya çektiği tespit edilenlere caydırıcı cezaların uygulanmaması gibi faktörlerin, öğrencilerin kopya çekmeye yöneliminde dışsal pozitif bir motivasyon aracı olarak hizmet ettiği belirlenmiştir. Rawwas, Al-Khatib ve Vitell (2004) tarafından yapılan akademik dürüstlük ile ilgili kültürlerarası çalışmada öğrencilere kopya çekme olanağı vermenin ve kopya çekmeye karşı hoşgörülü olmanın öğrencilerin akademik dürüstlüğü ile ilgili tutumlarını olumsuz etkilediğini saptanmıştır. Köse ve Arıkan (2011) ise öğrencilerin intihal yapmamaları gerektiğini bildiklerini ama yaparlarsa büyük olasılıkla yakalanmayacaklarını düşündüklerini belirlemiştir. Buna benzer araştırma sonuçlarına sahip bir diğer araştırmada (Burrus ve diğerleri, 2007) üniversite öğrencilerinin yalnızca %15'inin kopya çekerken yakalanma olasılıklarının %25 veya daha yukarı olduğunu düşündüğü görülmüştür. Öğrencilerin %40'nın ise kopya nedeniyle yakalanan öğrencilerin sayısının %25'den daha az olduğunu düşündüğü belirlenmiştir. Öte yandan Davis ve Ludvigson (1995), akademik usulsüzlük yapan öğrencilerin nasıl cezalandırılacağına öğretme elemanları tarafından önceden duyurulmasının hem kız hem de erkek öğrenciler üzerinde, ayrıca özellikle kız öğrenciler üzerinde istatistiksel olarak daha etkili olduğunu bulmuştur.

Akademik usulsüzlüğe ilişkin görüşler kapsamında öğretmen adaylarının yarısından fazlası (%55.6) öğretim elemanlarının ve gözetmenlerin tutumlarının akademik usulsüzlük eğilimlerini etkilediği görüşüne katılmıştır. Bu bulgu iki açıdan ele alınabilir. Bilindiği üzere gözetmenler üniversitelerdeki sınavların güvenli işleyişi açısından önemlidir ve sınav sırasındaki tutum ve davranışları öğrencileri kopya çekme konusunda yönlendirebilir veya engelleyebilir. Öte yandan öğretim elemanlarının rolü ise sınav anından daha geniş bir zaman ve mekânı kapsaması nedeniyle akademik usulsüzlük davranışlarının engellenmesinde daha fazla rol oynayabilir. Diğer araştırmaların bulguları da öğretim elemanının akademik usulsüzlük üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır. Örneğin Özgüngör (2008)'ün araştırmasında kopya davranışlarının öğrenciler tarafından hem öğrencinin hem de öğretmenin ortak bir ürünü olarak değerlendirildiği belirlenmiştir. Daha da ötesi, Murdock, Beauchamp ve Hinton (2008) tarafından yapılan araştırmada öğrenciler öğretmenlerini kopya çekme için temel motivasyon kaynağı olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Benzer biçimde intihal davranışına ilişkin olarak da Ersoy (2014), öğretim elemanının rolünün öğrencilerin intihal yapma nedenleri arasında yer aldığını tespit etmiştir. İlgili araştırmada öğretim elemanlarının derste yapılacak çalışmalara önem vermediğini hissettirmesi, mükemmel ödevler istemelerine rağmen öğrencilerin ödevlerine yüzeysel dönüt vermeleri ya da hiç dönüt vermemeleri katılımcılar tarafından intihal yapma nedenleri arasında gösterilmiştir. Aynı şekilde Ersoy ve Özden (2011), öğretim elemanının intihal davranışı üzerindeki rolünü belirlemiş ve destekleyici bulgulara ulaşmıştır. Buna göre öğretim elemanının teslim edilen ödevin kaynaklarını kontrol edeceğine yönelik açıklamalarda bulunmasının, internetten kopya ödev yapanlara uygulayacağı yaptırımlara ilişkin bilgi vermesinin ve internet etiği hakkında açıklamalarda bulunmasının katılımcıların internetten intihal yapmaya yönelik eğilimlerini engellediğine dikkat çekmişlerdir. Birbirini destekleyen bu bulgular sınav sırasında gözetmenlerin ve daha geniş perspektifte öğretim elemanlarının tutum davranışlarının akademik usulsüzlüğün önlenmesinde etkili olabileceğini göstermektedir. Bu kapsamda akademik usulsüzlüğü azaltmada temel adım öğrencileri akademik usulsüzlük ve kapsamı hakkında eğitmek olabilir. Özellikle öğrencilerin hangi davranışların akademik usulsüzlük kapsamında değerlendirildiğinden haberdar olması ve sonuçlarını bilmesi önem taşımaktadır (Bisping ve diğerleri, 2008). Çünkü Perry (2010)

tarafından yapılan araştırmada yüksek oranda akademik usulsüzlük yaptıkları belirlenen lisans öğrencilerinin %46'sı, lisansüstü öğrencilerinin %33'ü intihal hakkında eğitim alıp almadıklarını hatırlamadıklarını veya emin olmadıklarını belirtmiştir. Ek olarak %48'i intihalden nasıl kaçınılacağı hakkında eğitim alıp almadıklarını hatırlamadıklarını veya emin olmadıklarını belirtmiştir. Tüm bu bulgular kapsamında öğretim elemanlarının akademik usulsüzlük eğitiminde anahtar bir role sahip olması, öğrencileri akademik usulsüzlük ve kapsamı ve sonuçları hakkında bilgilendirmesi ve bu bilgilerle tutarlı olarak öğrencilere dönüt vermesi ve aksi davranan öğrencilere ilgili yaptırımları uygulamaktan çekinmemesi önemli bir katkı sağlayabilir. Nitekim öğretmen adaylarının akademik usulsüzlüğe yönelik görüşleri hakkındaki diğer araştırma bulgusuna göre de öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu (%72.3) akademik usulsüzlükle ilgili eğitim olsa daha önceki davranışlarını sürdürmeyeceğini ifade etmekte ve yarıdan fazlası da (%55,9) akademik usulsüzlüğün öğretilbileceğini düşünmektedir.

Araştırmada öğretmen adaylarının en sık gerçekleştirdikleri akademik usulsüzlük davranışlarının sınav sonrasında diğer sınıftaki öğrencilere sınavın içeriği hakkında bilgi vermek, bir başka öğrencinin sınav kâğıdına bakmasına izin vermek olduğu belirlenmiştir. Diğer yaygın akademik usulsüzlük davranışları ise, sınavdan çıkan öğrencilerden sınavın içeriği hakkında bilgi aldıktan sonra sınava girmek, sınavda başka bir öğrencinin kopya çekmesine yardım etmek biçimindedir. En az gerçekleştirilen akademik usulsüzlük davranışları ise yerine başkasını sınava sokmak, ödev satmak, başka bir öğrencinin ödevini, o öğrencinin bilgisi olmadan kendisi yapmış gibi teslim etmek, cep telefonu, hesap makinesi gibi araçlarla kopya çekmek ve aynı ödevi/projeyi farklı öğretim elemanlarına teslim etmek olarak belirlenmiştir. Bu bulgulara dayanarak öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük kapsamında sergiledikleri davranışların daha çok sınavda kopya üzerine yoğunlaştığı söylenebilir. McCabe ve diğerleri (2008) tarafından yapılan araştırmada da öğrencilerin sıklıkla yaptıkları kopya davranışlarının, başka bir öğrencinin kâğıdına bakarak kopya çekme, sınavdan önce hazırlanana notlardan kopya çekme ve başka bir öğrencinin kopya çekmesine yardım etme olduğunu saptanmıştır. Diğer ülkelerde yapılan benzer araştırmalarda da (Diekhoff, LaBeff, Shihohara ve Yasukawa, 1999; Geddes, 2011; Lin ve Wen, 2007; Preiss ve diğerleri, 2013) akademik usulsüzlük kopya çekme üzerine yoğunlaşmakta ve sınavlarda kopya çekme en yaygın akademik usulsüzlük davranışları arasında yer almaktadır. Ancak ödevlerde kopya çekmek çoğunlukla sınav kopyasından önce gelmektedir. Örneğin Lin ve Wen (2007) Tayvanlı öğrencilerin %70.3'ünün diğer öğrencilerin çalışmalarını kopyaladıklarını, %66.1'sinin intihal yaptıklarını, %57.5'inin ise sınavlarda kopya çektiklerini belirlemiştir. Öğrencilerin en fazla sergiledikleri üç akademik usulsüzlük davranışının ödevlerde kopya çekme kapsamında yer alan başka bir öğrenciye ödevini verme, diğer öğrencilerin ödevleri için izin verilmeyen yardımlarda bulunma, başkasının ödevini kopyalama olduğunu tespit etmişlerdir. Bununla birlikte sınavlarda kopya çekme kapsamında yer alan başka bir öğrenciye soruların cevaplarını verme veya başka bir öğrenciden cevabı kopyalama davranışları diğer yaygın akademik usulsüzlük davranışlarıdır. Diekhoff ve diğerleri (1999), Japon öğrencilerin %55,4'ünün sınavlarda kopya çektiğini, ödevlerde yapılan kopya davranışın ise %70.3 olduğunu belirlemiştir. Geddes (2011) tarafından yapılan araştırmada da yaygın akademik usulsüzlük davranışları ev ödevlerinde ve sınavlarda kopya çekme üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak katılımcıların en fazla yaptığı akademik usulsüzlük davranışlarının ödev kopyası kapsamında başkasının ev ödevini kopyalamak (%90) ve bir başkasına kendi ödevini kopyalamak için izin vermek (%89) olduğu görülmüştür. Preiss ve diğerleri (2013) tarafından Amerikan ve Çek üniversite öğrencilerinin kopya davranışlarının karşılaştırıldığı araştırmada hem Amerikan hem de Çek üniversite öğrencilerinin en fazla sergiledikleri akademik usulsüzlük davranışlarının başka bir öğrencinin ödevini kopyalama, ödevini kopyalaması için başka bir öğrenciye izin verme, bireysel olarak yapılması gereken bir ödevde başkalarıyla işbirliği yapma olduğu görülmüştür. Bu araştırmalarda ödevlerde akademik usulsüzlük yapma davranışının sınavlarda akademik usulsüzlükten daha fazla öne çıkması ülkemizde öğrencilere diğer ülkelere

oranla daha az ödev ve proje benzeri görevler verilmesiyle ve sınavların öğrencilerin ders geçme sisteminde daha ağırlıklı olmasıyla açıklanabilir. Buna göre diğer ülkelerde ödev, proje gibi sınıf dışı akademik başarı değerlendirmelerine daha fazla yer verildiği de düşünülebilir.

Öğretmen adaylarının sergiledikleri akademik usulsüzlük davranışları ve sıklığına ilişkin bu araştırmadan edilen sonuçlar, diğer araştırma sonuçları ile karşılaştırıldığında öğretmen adaylarının hangi akademik usulsüzlük davranışlarını daha sık gerçekleştirdiklerinin onların o davranışı akademik usulsüzlük olarak görüp görmemeleriyle ilişkilendirmek mümkündür. Çünkü bu araştırmada daha fazla sıklıkla gerçekleştirilen sınavdan çıkınca diğer sınıftaki öğrencilere sınavın içeriği hakkında bilgi vermek ve sınavdan çıkan öğrencilerden sınavın içeriği hakkında bilgi aldıktan sonra sınava girmek gibi eylemler Özden ve Özdemir Özden (2015) tarafından gerçekleştirilen araştırmada katılımcıların daha büyük çoğunluğu tarafından “akademik usulsüzlük davranışı değildir” biçiminde değerlendirilmiştir. Öte yandan, bir başka öğrencinin sınavda kâğıda bakmasına izin vermek davranışı ise akademik usulsüzlük olarak değerlendirilmekle birlikte bu maddeleri akademik usulsüzlük olarak kabul etmeyenlerin de oranı yüksektir. Benzer şekilde Lupton ve diğerleri (2000) Amerikalı öğrencilerin bir başka öğrenciye önceki sınavın sorularını vermeyi akademik usulsüzlük olarak değerlendirmedikleri bulmuştur. Bisping ve diğerleri (2008) tarafından yapılan araştırmada ise eğer öğrenci bir davranışı akademik usulsüzlük olarak tanımlamazsa onu yapmaya dönük daha fazla eğilime sahip olduğu belirlenmiştir. Bu araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük olarak görmedikleri kimi davranışları daha fazla yapma eğiliminde olduğu düşünülebilir.

Araştırmada öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük yapmalarında en fazla etkili olan nedenlerin yüksek not alma isteği, içeriğin çok yoğun olması, dersi/konuyu anlayamama, yardıma gereksinim duyma, başarısız olma korkusu, ailenin beklentilerine yanıt verme isteği, herkesin yaptığını bilmek olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük yapmalarında en az etkili olan nedenler ise meydan okuma, heyecan isteği ve arkadaş edinmek olarak tespit edilmiştir. Dodeen (2012) bu araştırma bulgularıyla benzer sonuçlara ulaşmıştır. İlgili araştırmada öğrencileri kopya çekmeye en fazla yönlendiren nedenler, zor dersler, zor sınavlar, zaman baskısı, notlarını yükseltme, başarısızlık korkusu olarak belirlenmiştir. Ancak Dodeen’in araştırmasında en az etkili nedenler risk alma ve aile baskısı olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada ailenin beklentilerine yanıt verme isteğinin oluşturduğu baskı aksine en etkili nedenler arasında yer almaktadır. Jones (2011) tarafından yapılan araştırmada da yüksek not alma isteği/ihtiyacı, oyalanma/erteleme, ödevi tamamlamak veya sınava çalışmak için yeterli zamana sahip olmama en etkili üç neden, çevre/akran baskısı ve dersin öğretim elemanının umursamaması ise en az etkili nedenler olarak belirlenmiştir. Gedes (2011) tarafından yapılan araştırmada ise en etkili akademik usulsüzlük nedenleri, yüksek akademik ortalama isteği, ağır iş yükü talepleri ve bir arkadaşına yardım etme arzusu ile açıklanmıştır. Akademik usulsüzlüğün nedenlerine yönelen diğer araştırmalarda ise bunlara ek olarak, yardım ihtiyacı, arkadaşlarıyla olan iyi çalışma ilişkilerini devam ettirme arzusu (Perry, 2010) arkadaş çevresi tarafından onaylanma ve arkadaş çevresinin kopya çekiyor olması (McCabe ve Trevino, 1997), ezbere dayalı/yaratıcılığı olmayan ödevler verilmesi, her yıl aynı ödevlerin verilmesi ve verilen ödev/projenin okunmaması (Orhan ve Günay, 2014) gibi unsurlar akademik usulsüzlüğün nedenleri olarak belirtilmiştir.

Araştırmanın kimi sınırlılıkları bulunmaktadır. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar Sosyal Bilgiler, Sınıf, Okul Öncesi, Türkçe ve Fen Bilgisi Öğretmenliği programlarından elde edilen verilerle sınırlıdır. Dolayısıyla, genelleme yapılırken bu durum göz önüne alınmalıdır. Ayrıca, araştırmada kullanılan veri toplama aracı öğretmen adaylarının beyanlarına dayalıdır. Katılımcıların kendi beyanları ise her zaman en güvenilir veri kaynağı olmayabilir. Çünkü verilen yanıtlar samimi olmayabileceği gibi katılımcılar yaptıkları davranışlarını doğru olarak hatırlayamayabilirler. Son olarak bilindiği üzere anketler her zaman derinlemesine bilgi edinilmesine fırsat vermeyebilir. Dolayısıyla bu araştırmada araştırmacıların ankette yer verdikleri yapılandırılmış sorular ile

sınırlıdır. Bu kapsamda gelecek araştırmalara dönük olarak öğretmen yetiştirme alanında diğer öğretmen yetiştirme programlarını da içine alan daha geniş örneklem gruplarıyla çalışılacak nicel araştırmaların yanı sıra, derinlemesine bir bakış açısı elde etmek amacıyla nitel araştırmalar da gerçekleştirilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Ahmadi, A. (2012). Cheating on exams in the Iranian EFL context. *Journal of Academic Ethics, 10*, 151-170. doi: 10.1007/s10805-012-9156-5
- Alleyne, P., & Philips, K. (2011). Exploring academic dishonesty among university students in Barbados: An extension to the theory of planned behaviour. *Journal of Academic Ethics, 9*, 323-338. doi: 10.1007/s10805-011-9144-1.
- Akbulut, Y., Uysal, Ö., Odabaşı, H. F. ve Kuzu, A. (2008). Influence of gender, program of study and pc experience on unethical computer using behaviors of Turkish undergraduate students. *Computers & Education, 51*, 485-492.
- Arslandaş, C. C. ve Acar, G. (2008). Perceptions of academic and business dishonesty among senior level students. *Yönetim, 19*(60), 34-49.
- Bernardi, R. A., Baca, A. V., Landers, K. S., & Witek, M. B. (2008). Methods of cheating and deterrents to classroom cheating: An international study. *Ethics & Behavior, 18*(4), 373-391. doi:10.1080/10508420701713030.
- Bisping, T. O., Patron, H., & Roskelley, K. (2008). Modeling academic dishonesty: The role of student perceptions and misconduct. *Journal of Economic Education, 38*, 4-21. doi:10.3200/JECE.39.1.4-21.
- Bozdoğan, A. E. ve Öztürk, Ç. (2008). Öğretmen adayları neden kopya çeker? *İlköğretim Online, 7*(1), 141-149. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Brown, B. S. & Weible, R. (2006). Changes in academic dishonesty among mis majors between 1999 and 2004. *Journal of Computing in Higher Education, 18*(1), 116-134. doi: 10.1007/BF03032727.
- Burrus, R. T., McGoldrick, K., & Schuhmann, P.W. (2007). Self-reports of student cheating: does a definition of cheating matter? *Journal of Economic Education, 38*(1), 3-16. doi:10.3200/JECE.38. 1.3-17.
- Christensen Hughes, J., M., & McCabe, D. L. (2006a). Understanding academic misconduct. *Canadian Journal of Higher Education, 36*(1), 49-63.
- Christensen Hughes, J., M., & McCabe, D. L. (2006b). Academic misconduct within higher education in Canada. *Canadian Journal of Higher Education, 36*(2), 1-21.
- Çetin, Ş. (2007). Üniversite öğrencilerinin kopya çekme davranışlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Milli Eğitim, 175*, 129-142.
- Davis, S. F., & Ludvigson, H. W. (1995). Additional data on academic dishonesty and a proposal for remediation. *Teaching of Psychology, 22*, 119-121. doi: 10.1207/s15328023top2202_6.
- Davis, S. F., Grover, C. A., Becker, A. H., & McGregor, L. N. (1992). Academic dishonesty: Prevalence, determinants, techniques, and punishments. *Teaching of Psychology, 19*(1), 16-20. doi: 10.1207/s15328023top1901_3.
- Diekhoff, G. M., LaBeff, E. E., Shinohara, K., & Yasukawa, H. (1999). College cheating in Japan and the United States. *Research in Higher Education, 40*(3), 343-353. doi: 10.1023/A:1018703217828.
- Dodeen, H. M. (2012). Undergraduate student cheating in exams. *Damascus University Journal, 28*(1), 37-55.
- Durmuşçelebi, M. (2011). Lise öğrencilerinin ve öğretmen adaylarının kopya çekme davranışlarına ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 17*(1), 77-97.

- Eraslan, A. (2011). Matematik öğretmeni adayları ve kopya: Hiç çekmedim desem yalan olur! *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 52-64.
- Eret, E. ve Ok, A. (2014) Internet plagiarism in higher education: Tendencies, triggering factors and reasons among teacher candidates. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 39(8), 1002-1016. doi: 10.1080/02602938.2014.880776.
- Ersoy, A. (2014). İnternet kaynaklarından intihal yaptığının farkında değildim: Bir olgubilim araştırması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 47-60.
- Ersoy, A. ve Karaduman, H. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının hazırladıkları araştırma raporlarında dijital aşırma: Google arama motoru örneği. 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı* içinde (s.529-534). Elazığ: Fırat Üniversitesi.
- Ersoy, A. ve Özden, M. (2011). Öğretmen adaylarının ödevlerinde internette intihal yapmalarında öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 10(2), 608-619. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Evans, R. (2006). Evaluating an electronic plagiarism detection service: The importance of trust and the difficulty of proving students don't cheat. *Active Learning in Higher Education*, 7(1), 87-99. doi: 10.1177/1469787406061150.
- Finn, K. V., & Frone, M. R. (2004). Academic performance and cheating: Moderating role of school identification and self-efficacy. *The Journal of Educational Research*, 97(3), 115-122.
- Fisher, T. D., & Brunell, A. B. (2014). A bogus pipeline approach to studying gender differences in cheating behavior. *Personality and Individual Differences*, 61-62, 91-96. doi: 10.1016/j.paid.2014.01.019.
- Geddes, K. A. (2011). Academic dishonesty among gifted and high-achieving students. *Gifted Child Today*, 34(2), 50-56.
- Hutton, P. (2006). Understanding student cheating and what educators can do about it. *College Teaching*, 54(1), 171-176.
- Iyer, R. & Eastman, J. K. (2006). Academic dishonesty: Are business students different from other college students? *Journal of Education for Business*, 82(2), 101-110.
- Jensen, L. A., Arnett, J. J., Feldman, S. S., & Cauffman, E. (2002). It's wrong, But everybody does it: Academic dishonesty among high school and college students. *Contemporary Educational Psychology*, 27(2), 209-228.
- Jones, D. L. R. (2011). Academic dishonesty: Are more students cheating? *Business Communication Quarterly*, 74(2), 141-150. doi: 10.1177/1080569911404059
- Jordan, A. E. (2001). College student cheating: The role of motivation, perceived norms, attitudes, and knowledge of institutional policy. *Ethics & Behavior*, 11(3), 233-247. doi: 10.1207/S15327019EB11_03_3.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler* (Onsekizinci baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keçeci, A., Bulduk, S., Oruç, D. ve Çelik, S. (2011). Academic dishonesty among nursing students: A descriptive study. *Nursing Ethics*, 18(5), 725-733. doi: 10.1177/0969733011408042.
- Köse, Ö. ve Arıkan, A. (2011). Reducing plagiarism by using online software: An experimental study. *Contemporary Online Language Education Journal*, 1, 122-129. [Online]: <http://www.colej.org>
- Küçüktepe, S. E. ve Küçüktepe, C. (2012) Tarih öğretmeni adaylarının kopya çekme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 115-125.
- Ledesma, R. G. (2011). Academic dishonesty among undergraduate students in a Korean university, *Research in World Economy*, 2(2), 25-35.

- Lin, C. S., & Wen, L. M. (2007). Academic dishonesty in higher education: A nationwide study in Taiwan. *Higher Education, 54*(1), 85-97.
- Lupton, R. A., & Chapman, K. J. (2002). Russian and American college students' attitudes, perceptions and tendencies towards cheating. *Educational Research, 44*(1), 17-27. doi: 10.1080/00131880110081080.
- Lupton, R. A., Chapman, K. J., & Weiss, J. E. (2000). International perspective: A cross-national exploration of business students' attitudes, perceptions, and tendencies toward academic dishonesty. *Journal of Education for Business, 75*(4), 231-235. doi: 10.1080/08832320009599020.
- Mastin, D. F., Peszka J., & Lilly, D. R. (2009). Online academic integrity. *Teaching of Psychology, 36*, 174-178.
- McCabe, D. L., & Trevino, L. K. (1993). Academic dishonesty: Honor codes and other contextual influences. *The Journal of Higher Education, 64*(5), 522-538.
- McCabe, D. L., & Trevino, L. K. (1997). Individual and contextual influences on academic dishonesty: A multi-campus investigation. *Research in Higher Education 38*(3), 379-396.
- McCabe, D. L., Butterfield, K. D., & Trevino, L. K. (2006). Academic dishonesty in graduate business programs: Prevalence, causes, and proposed action. *Academy of Management Learning & Education, 5*(3), 294-305.
- McCabe, D. L., Feghali, T. & Abdallah, H. (2008). Academic dishonesty in the middle east: Individual and contextual factors. *Research in Higher Education, 49*, 451-467.
- Molnar, K. K. (2015). Students' perceptions of academic dishonesty: A nine-year study from 2005 to 2013. *Journal of Academic Ethics, 13*, 135-150. doi: 10.1007/s10805-015-9231-9.
- Molnar, K. K., & Kletke, M. G. (2012). Does the Type of Cheating Influence Undergraduate Students' Perceptions of Cheating? *Journal of Academic Ethics, 10*, 201-212. doi: 10.1007/s10805-012-9164-5.
- Murdock, T. B. & Anderman, E. M. (2006). Motivational perspectives on student cheating: Toward an integrated model of academic dishonesty. *Educational Psychologist, 41*(3), 129-145.
- Murdock, T. B., Beauchamp, A. S., & Hinton, A. M. (2008). Predictors of cheating and cheating attributions: Does classroom context influence cheating and blame for cheating? *European Journal of Psychology of Education, 23*(4), 477-492.
- Nazir, M S., & Aslam, M. S. (2010). Academic dishonesty and perceptions of Pakistani students. *International Journal of Educational Management, 24* (7), 655-668.
- Nonis, S., & Swift, C. O. (2001). An examination of the relationship between academic dishonesty and workplace dishonesty: A multicampus investigation. *Journal of Education for Business, 77*(2), 69-77.
- Olafson, L., Schraw, G., Nadelson L., Nadelson, S., & Kehrwald, N. (2013). Exploring the judgment-action gap: College students and academic dishonesty. *Ethics & Behavior, 23*(2), 148-162.
- Orhan, F. ve Günay, A. (2014). Üniversite öğrencilerinin internet tabanlı akademik usulsüzlük nedenlerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi, (15)*1, 176-190.
- Özden, M. ve Özdemir Özden, D. (2015). Öğretmen adaylarının görüşlerine dayalı olarak akademik usulsüzlük davranışlarının belirlenmesi, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 5*(1), 88-98. doi: 10.5961/jhes.2014.00x.
- Özgüngör, S. (2008). Üniversite öğrencilerinde öğretmene ilişkin algıların ve öğrenci özelliklerinin kopya çekme davranışlarıyla ilişkisi. *Eğitim ve Bilim, 33*(149), 68-79.
- Park, C. (2003). In other (people's) words: Plagiarism by university students - literature and lessons. *Assessment & Evaluation in Higher Education, 28*(5), 471-488. doi: 10.1080/02602930301677.

- Park, E.-J., Park, S., & Jang, I.-S. (2013). Academic cheating among nursing students. *Nurse Education Today*, 33, 346–352. doi: 10.1016/j.nedt.2012.12.015.
- Perry, B. (2010). Exploring academic misconduct: Some insights into student behaviour. *Active Learning in Higher Education*, 11, 97-108. doi: 10.1177/1469787410365657.
- Preiss, M., Klein, H. A., Levenburg, N. M., & Nohavova, A. (2013). A cross-country evaluation of cheating in academia - A comparison of data from the US and the Czech Republic. *Journal of Academic Ethics*, 11, 157-167. doi 10.1007/s10805-013-9179-6.
- Rawwas, M. Y. A., Al-Khatib, J. A., & Vitell, S. J. (2004). Academic dishonesty: A cross-cultural comparison of U.S. and Chinese marketing students. *Journal of Marketing Education*, 26, 89-100. doi: 10.1177/0273475303262354.
- Schmelkin, L. P., Gilbert, K., Spencer, K. J., Pincus, H. S., & Silva, R. (2008). A multidimensional scaling of college students' perceptions of academic dishonesty. *The Journal of Higher Education*, 79(5), 587-607.
- Selçuk, Z. (1995). Bir eğitim ve rehberlik sorunu: Okullarda kopya çekme. *Eğitim Yönetimi*, 1(3), 397-418.
- Seven, M. A. ve Engin, A. O. (2008). Eğitim fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye duydukları ihtiyaç ve kopya çekme sebepleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 111-136.
- Smyth M. L., & Davis, J. R. (2003). An examination of student cheating in the two-year college. *Community College Review*, 31, 17-32. doi: 10.1177/009155210303100102.
- Swift, C. O., & Nonis, S. (1998). When no one is watching: Cheating behavior on projects and assignments. *Marketing Education Review*, 8(1), 27–36.
- Szabo, A. & Underwood, J. (2004). Cybercheats: Is information and communication technology fuelling academic dishonesty? *Active Learning in Higher Education*, 5(2), 180-199. doi: 10.1177/1469787404043815.
- Tayfun, A. ve Yazıcıoğlu, İ. (2008). Öğrencilerin kopya hakkındaki görüşleri üzerine bir araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6, 375-393.
- Tekin, H. (2000). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. (On dördüncü baskı) Ankara: Yargı Yayınları.
- Topçu, Y. ve Uzundumlu, A. S. (2011). Yüksek öğretimde öğrencilerin kopya çekme motivasyonu ile ilgili tutum ve davranışları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 303-313. [Online]: <http://www.insanbilimleri.com>
- Trost, K. (2009). Psst, have you ever cheated? A study of academic dishonesty in Sweden. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, (34)4, 367-376. doi: 10.1080/02602930801956067.
- Underwood, J., & Szabo, A. (2003). Academic offences and e-learning: individual propensities in cheating. *British Journal of Educational Technology*, 34 (4), 467-477. doi: 10.1111/1467-8535.00343.
- Ünlü, H. ve Eroğlu, C. (2012). Beden eğitimi öğretmen adaylarının kopya çekmeye yönelik tutumları. *Sportmetre: Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (3), 101-106.
- Wei, T., Chesnut, S. R., Barnard-Brak, L., & Schmidt, M. (2014). University students' perceptions of academic cheating: Triangulating quantitative and qualitative findings. *Journal of Academic Ethics*, 12, 287-298. doi:10.1007/s10805-014-9219-x.
- Whitley, B. E., Nelson, A. B., & Jones, C. J. (1999). Gender differences in cheating attitudes and classroom cheating behavior: A meta-analysis. *Sex Roles*, 41(9-10), 657-680.
- Yang, S. C., Huang, C.-L., & Chen, A.-S. (2013). An investigation of college students' perceptions of academic dishonesty, reasons for dishonesty, achievement goals, and willingness to report dishonest behavior, *Ethics & Behavior*, 23(6), 501-522, doi:10.1080/10508422.2013.802651.

- Yangın, S. ve Kahyaoğlu, M. (2009). İlköğretim öğretmen adaylarının kopya çekmeye yönelik tutum ve görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(21), 46-55.
- Yeşilyurt, E. (2014). Academic locus of control, tendencies towards academic dishonesty and test anxiety levels as the predictors of academic self-efficacy. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 14(5), 1945-1956. doi: 10.12738/estp.2014.5.1841.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Academic dishonesty is an umbrella term which covers unethical conducts of students in their academic studies (Christensen Hugnes & McCabe, 2006a; Özden & Özdemir Özden, 2015). Using forbidden materials during an exam, looking at another student's exam paper, plagiarism as well as unauthorized collaboration for doing an individual homework constitute some of academic dishonesty behaviors (Christensen Hugnes & McCabe, 2006b). Furthermore, such behaviors as changing one's homework with another student's homework, buying homework, taking an exam in the place of another person or requesting someone to do so (Underwood & Szabo, 2003) are also assessed within the scope of academic dishonesty.

There are many studies proving that academic dishonesty is a quite common global educational problem (Bisping, Patron, & Roskelley, 2008; Jensen, Arnett, Feldman, & Cauffman, 2002) at all educational levels including higher education (Fin & Frone, 2004; Lin & Wen, 2007), which has been continuing for years. For example, it is observed that cheating in exams among university students in Turkey reaches up to 80% (Eraslan, 2011; Yangın & Kahyaoğlu, 2009), whereas plagiarism is at the level of 15% (Ersoy & Karaduman, 2010; Ersoy, 2014). On the other hand, it has also been seen in the studies carried out in other countries that that academic dishonesty is a common behavior. For example, it has been detected that 56% of American students (McCabe, Butterfield, & Trevino, 2006), 61.72% of Taiwanese students (Lin & Wen, 2007), 64% of Russian students (Lupton & Chapman, 2002), 80% of Lebanese students (McCabe, Feghali, & Abdallah, 2008) and 84% of Polish students (Lupton, Chapman, & Weiss, 2000) commit academic dishonesty.

It is seen that the studies in literature carried out on academic dishonesty focus mostly on frequency, types, reasons, and variables related to academic dishonesty. Studies addressing these different factors together, on the other hand, are limited. Therefore, this study is important in terms of providing an integral overview of different aspects of academic dishonesty. The objective of the study has been defined as to portray the opinions and experiences of teacher candidates related with academic dishonesty.

Method

Descriptive survey model (Karasar, 2008) has been used in present study. The sample of the study includes 1119 teacher candidates receiving education in Teaching Programs of Social Studies, Primary School, Preschool, Turkish Language, and Science at Dumlupınar University in the year when the data were collected. Data were collected through the survey developed by researchers. The survey comprised four sections including questions aimed at defining whether these teacher candidates committed academic dishonesty and whether they received punishment if they did, their opinions about academic dishonesty, the frequency level at which they commit behaviors that are considered as academic dishonesty as well as the reasons which lead them to such behaviors. The data were analyzed using descriptive statistical techniques.

Result and Discussion

The study gave important results related to different aspects of academic dishonesty. It was found that more than half of the teacher candidates considered academic dishonesty behaviors as unethical (59.2%), and felt guilty when they behaved in such way (53.5%). Also, teacher candidates indicated that preventive measures should be taken (60.2%). However, 50.3% of them declared to have acted in ways that could be described as academic dishonesty during their higher education careers. Similarly, other studies (Arslantaş & Acar, 2008; Davis et al., 1992; Smyth & Davis, 2003) reported that students engaged in academic dishonesty although they declared that it was unethical. On the other hand, when the answers given regarding the frequency of academic dishonesty behaviors defined by the investigators were analyzed, the study showed that 95% of the teacher candidates acted in a particular manner that can be considered as academic dishonesty for at least one time during their higher education lives. This difference between the two results of the study may be explained based on the fact that teacher candidates do not know unethical behaviors. In many studies carried out in other countries, it was found that university students commit academic dishonesty at the rates varying from 14% (Mastin et al., 2009) to 100% (Preiss et al., 2013).

It was determined in the study that few of the teacher candidates (7.1%) were warned or punished by their instructors. However, another result of the study was that the teacher candidates considered punishment as a preventive factor for academic dishonesty that should be practiced. In the studies carried out by Topçu and Uzundumlu (2011) and Rawwas et al. (2004), it was identified that the academic dishonesty behaviors displayed by other students affected students' academic honesty negatively and motivated such behaviors. More than half of the teacher candidates (55.6%) stated that the attitudes of instructors and proctors had an impact on academic dishonesty behaviors. In other studies carried out, it was identified that the attitudes and behaviors of instructors influenced such behaviors as cheating (Özgüngör, 2008; Murdock et al., 2008) and plagiarizing (Ersoy, 2014; Ersoy & Özden, 2011). The results show that the attitudes and behaviors of proctors during exams as well as instructors in a broader perspective may be effective in preventing academic dishonesty. Within this scope, the primary step to take for reducing academic dishonesty can be training students on academic dishonesty and its scope. Hence, according to the other results of this study, the majority of the teacher candidates (72.3%) stated that they would not continue their academic dishonesty behaviors if they were trained on academic dishonesty, and more than half of them (55.6%) think that academic honesty may be learned.

The results of this study showed that academic dishonesty behaviors of the teacher candidates mostly comprised cheating in exams, and the most frequent ones were "informing the students of other classes about the content of an exam after it" and "letting another student look at one's exam paper." Other common academic dishonesty behaviors are "taking an exam after obtaining information about its content from other students who have already taken that exam" and "helping another student cheat during an exam." The least common academic dishonesty behaviors are, on the other hand, making someone else take an exam for in one's own place, selling homework, handing in a homework done by another student as if it has been done by one's own beyond the knowledge of that student, cheating by means of such devices as mobile phones and calculators as well as handing in the same homework/project to different instructors. Similar results were obtained in the study carried out McCabe et al. (2008) regarding the most frequently committed academic dishonesty behaviors. However, in some studies carried out in other countries (Diekhoff et al., 1999; Geddes, 2011; Lin & Wen, 2007; Preiss et al., 2013), although cheating in exams was one of the most frequently committed academic dishonesty behaviors, cheating in homework mostly exceeded it in frequency.

The reasons which influenced the teacher candidates' academic dishonesty the most were found to be the desire to get high marks, intense exam content, not being able to understand the

lesson/subject, need for help, fear of failure, the desire to satisfy family expectations, and knowing that everybody does it. These results obtained are consistent with other studies in literature (Dodeen, 2012; Jones, 2011; Gedes, 2011; Perry, 2010). The reasons which influenced the teacher candidates' academic dishonesty behaviors the least, on the other hand, were defiance, seeking excitement, and the desire to make friends.